

5. Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Poland. *Flickr: official page*. URL: <https://www.flickr.com/photos/polandmfa/>
6. The official YouTube channel for the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Poland. *YouTube: official page*. URL: <https://www.youtube.com/user/polandmfa>
7. Батюкова Н. О. Цифрова дипломатія як забезпечення інтернет-комунікації у сфері зовнішньої політики: дипломна робота. Київ: Національний авіаційний університет. 2021. 97 с. URL: <https://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/53967/1/%d0%91%d0%b0%d1%82%d1%8e%d0%ba%d0%be%d0%b2%d0%b0%20%d0%9d.%20%d0%9e%20%284%29.pdf>
8. Окладна М., Стеценко В. Роль цифрової дипломатії в сучасній зовнішній політиці держави. *Право та інноваційне суспільство*. 2020. № 2(15). С. 1–3. URL: https://apir.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/Okladna_Stetsenko15.pdf
9. Поплавський М. Культурні проекти як інструменти цифрової дипломатії. *Український Інформаційний Простір*. 2020. № 6. С. 4–8. URL: <http://ukrinfospace.knukim.edu.ua/article/view/219752/219637>
10. Тихоненко І., Рудюк А. Використання соціальних мереж дипломатичною службою Республіки Польща. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право*. 2018. Вип. 4(40). С. 2–4. URL: <http://www.socio-journal.kpi.kiev.ua/archive/2018/4/11.pdf>

Зленко Сергій

Національний університет «Острозька академія»

УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ «М'ЯКОЇ СИЛИ» У ПРОТИСТОЯННІ ІЗ ВОРОГОМ

Ключові слова: «м'яка сила», Україна, війна, суспільна думка.

Keywords: «soft power», Ukraine, war, public opinion.

Після 24 лютого 2022 р. Україна змінилась. Реальністю стала нова динаміка усіх процесів, і сфера міжнародного співробітництва не стала винятком. Події зазначеного періоду призвели до встановлення нових координат нашого буття. В загальних рисах виглядають вони так: Росія – ворог, у країні війна, вороги Росії – наші друзі, Україна бореться за своє майбутнє у вільному світі, і право на своє існування їй потрібно відстояти у збройній боротьбі. Головне і принципове у цій конфігурації те, що реальну присутність війни усвідомили майже всі в Україні, і так само переважна більшість чітко і однозначно ідентифікує ворога, чого, справедливості заради варто зазначити, не проглядалось протягом останніх 9 років. До 24 лютого 2022 р. для більшості українців війна була десь далеко і в телевізорі. Для більшості країн світу війна в Україні була внутрішньодержавним конфліктом. Не таємниця, що у певній кількості країн Заходу суспільна думка була далеко не монолітною.

Ворог увесь цей час активно працював з аудиторією зарубіжних країн. Його «м'яка сила» застосовувалась доречно, часто у сукупності з іншими «прийомами», і забезпечувала бажаний для ворога результат. Суспільні авторитети, політичні діячі у багатьох країнах світу у своїй публічній поведінці демонстрували прихильність до погляду Росії щодо подій в Україні. Із часом ця позиція отримувала все більше і більше прихильників, а голос України ставав все непомітнішим.

Такий розвиток подій однозначно послаблював позиції України на міжнародній арені та шкодив її іміджу, що, зі свого боку, звужувало можливості для співпраці з країнами світу та досягнення реальних позитивних результатів у протистоянні з набагато потужнішим ворогом. Очевидно, позиція останнього була привабливішою для аудиторії, хоча б тому, що його знають скрізь у світі. Водночас нам необхідно було постійно і гучно про себе заявляти, пропонувати себе іншим як надійного і порядного партнера.

Відсутність необхідної кількості засобів протиборства з Росією природно спонукали українську владу до пошуку потенційних партнерів, здатних сприяти вирішенню цього питання. І хоча уряди більшості демократичних країн розуміли реальний стан справ, суспільна думка не завжди була на нашому боці.

Отже, завойовування розуму громадян зарубіжних країн – завдання особливо важливе для України. Реальні оцінки фінансових можливостей української держави пропонують не так багато варіантів для досягнення бажаного.

Пропонування себе, особисті зв'язки, підвищення впізнаваності країни завдяки відомим діячам культури і спорту – це найдешевший доступний інструментарій, наявний в Україні.

За іронією долі, трагічні події небаченого в історії незалежної України масштабу значно спростили задачу для української влади. Як тільки російські танки опинились на українській землі, а російські літаки опинились в українському небі, про Україну почули всі. Буквально за добу була досягнута стовідсоткова впізнаваність України в усьому світі.

У цьому контексті окремо хочу зазначити про «послугу» українській дипломатії з боку ворога. Його дії зафіксували статуси жертви і нападника для сторін.

Отриманий козир миттєво був введений в дію. Українська дипломатія, справедливо апелюючи до принципів західної цивілізації, почала і продовжує вимагати захисту, але не себе, а саме тих принципів, які ними неодноразово проголошувались із високих трибун та фіксувались у міжнародно-правових актах.

Ефективність дипломатичної служби у цей період важко переоцінити. Постачання зброї пришвидшеними темпами, фінансування видатків державного бюджету, гуманітарна допомога невійськового характеру, навчання військового персоналу, підтримка ресурсами в натурі, надання іноземними державами та неурядовими організаціями притулку і підтримки особам, що втікають від війни або постраждали від її наслідків тощо – результат застосування «м'якої сили» в роботі української дипломатії.

Сплеск інтересу до України та українського у світі відкрив шлях до культурної експансії. Українська музика, українське кіно, література, мистецтво інших напрямів, символіка, мова, історія, кулінарія сьогодні активніше популяризуються у світі, аніж півтора роки тому. Мабуть, найбільш яскравим прикладом сказаного вище був результат пісенного конкурсу «Євробачення 2022» – неочікувана перемога України на фоні війни і всупереч прогнозам музичних критиків. На додачу до цього можна згадати численні виступи українських музикантів за кордоном.

Також вельми ефективною є практика залучення всесвітньо відомих особистостей до пропагування ідеї необхідності допомоги Україні усіма можливими

